

Esitlus ja selle nõuded

Esitlus

Esitlus ehk ettekanne on konkreetse teadusliku probleemi või selgelt piiritletud teema suuline käsitus, mille sisust arusaamist toetavad **visuaalsed abivahendid**. Suulise ettekande eripäraks on publikut üllatav **originaalne sissejuhatus** (näiteks tuntud inimese tsitaat, aktuaalne kontekstilähedane sündmus jne) või hoopis **neutraalne algus**, mille käigus tehakse teatavaks ettekande teema ja struktuur. Samuti peab ettekanne **mahtuma etteantud ajapiiridesse** ning ettekande tekst peab **vastama teema mahule**.

Slaidide koostamine on ettekannete puhul hästi oluline. Slaidide vaatamisel katkestavad kuulajad silmkontakti teie kui ettekandjaga ja hakkavad jälgima slaidi seinal. Kindlasti peavad **slaidid olema nähtavad kõigile**.

Ettekande struktuurielementideks võib pidada:

- teemat;
- sissejuhatust;
- uuringu metoodika tutvustust;
- tulemuste ja järelduste tutvustamist;
- kokkuvõtet.

Ilus oleks anda ettekande alguses kuulajaskonnale **lühikokkuvõte ettekande teema kohta**, sest siis saavad kuulajad paremini teha kommentaare ja lõpus esitada ka küsimusi. Siit tulenevalt ettekanded retsenseeritakse (e. arvustatakse, antakse hinnang). Ettekande tekst **sisaldab ka viiteid kasutatud allikatele ja bibliograafiat**.

Esitluse nõuded

1. Esitlust saab teha vastavalt soovile kas Microsoft Office PowerPoint'ga või OpenOffice.org Impress'ga.

2. Esitluse koostamisel tuleks jälgida järgmisi aspekte:

⇒ **Planeerimine:**

- Tavaliselt antakse ettekandjale teada, **kui palju peab kestma tema esitus**. Vastavalt sellele määratakse ka slaidide arv – iga slaid 0,5 – 2 minutit. **Antud juhul on esitluse kestvus 10-15 minutit.**
- Samuti peaksite teadma, **kui suur on kuulajaskond**. Nii saate teada jaotusmaterjalide hulga. See on oluline siis, kui te mingeid materjale jagate.
- Veel ... **millist tehnikat on võimalik kohapeal kasutada**. Kõige parem variant on see, kui kutsuja kindlustab sobiva ruumi koos tehniliste vahenditega.

Sellisteks vahenditeks võivad olla:

- tahvel (kriidi-, pliiatsi-, paber-);
- internetiühendusega arvuti;
- arvuti lisaseadmed:
 - dvd/cd lugejad;
 - mälupulgalugeja;
 - disketiseade;
 - puutetahvel;
 - jne
- igasugused projektorid:
 - grafoprojektor – mobiilne, tavaliselt kahe pirniga, esineja seisab kõrval ja vahetab ise kilesid;
 - slaidiprojektor – nõuab pimendatud ruumi, asub kõnelejast eemal ja vajab distantsjuhtimist;
 - arvutiprojektor – heledus peaks olema vähemalt 2000 luumenit.
- Probleemide korral, **kas saab loota tehnilise teenistuse abile**. Kutsuja peab proovima kindlustada selle, et midagi ei juhtuks.
- **Milline on ettekandmise ruum?** Siin peate arvestama järgmisi aspekte:
 - **Te peate olema kõigile nähtav ja kuuldav**. Kui juhtub, et te pole nähtav, siis peaks olema võimalus kasutada mikrofoni. Tavaliselt soovitatakse mikrofoni nõrgema häälega esinejatele.

- *Ekraani mõõt ei tohiks olla väiksem kui 1/6 vahemaast ekraanist kõige kaugema vaatajani.* See tähendab, kui kuulajaskond pole veel ruumis sees, siis tasub kontrollida, kas te ise näete oma slaide viimasest reast ekraanilt lugeda.
- *Inimesed ei tohi käia üle juhtmete.* Kui juhtub nii, et mõni kuulaja hilineb ja oletame, et ta komistab juhtmete otsa nii et vool katkeb, siis on teie ettekanne rikutud.
- Mõnikord tehakse ettekannete vahele kohvipaus, siis on soovitatav *kohvitasse ja kooke tehnika peale mitte panna.*
- Veel mõned aspektid.
 - *Te ei või kunagi teada, mis teid ees võib oodata.* Oletame, et eelmistel päevadel oli esinemiskohas kõik tehnika korras. Teie ettekanne on riputatud internetti üles ja kohale minnes saate teada, et internetiühendus puudub. Sel juhul peaksid teil olema oma ettekandest koopiad mõnel arvuti lisaseadmel (dvd, cd, diskett, mälupekk). Siinkohal oleks hullem variant veel – arvutil puuduvad vastavad lisaseadmed.
 - *Te peate rääkima arusaadavalt.* Kuulajaskond muutub rahutuks, kui omaette pomisete.

⇒ **Koostamine:**

- Antud teema alguses sai ära toodud esitluse struktuurielemendid, kuid üldiselt võiks *ettekande ülesehitus* olla selline:
 - sissejuhatus, mis sisaldab – teemat, ettekandja nime;
 - sisukord;
 - põhiosa – sisu peab vastama teemale;
 - kokkuvõte;
 - viitade slaid;
 - lisaalaidid küsimuste ja tänude jaoks.
- *Hea ettekanne peab paar päeva „laagerduma“.* Siinkohal soovitaks prooviesinemisi teha.
- *Õigekiri ja tõlge.*
- *Tekstid: suurem ruum väikese ekraaniga nõuab suuremat fonti.*
- *Grafoprojektori kilede trükkimiseks peavad pildifailid olema 8 – 10 Mb täis kile kohta.*
- *Kvaliteetne heli: hea salvestus ja esitamise aparatuur.*

⇒ **Kujundus:**

- Slaididel leheküljenumbrid.
- Kui slaid sisaldab tumedat teksti, siis taust peaks olema hele ja vastupidi.
- Ühel slaidil võiks paremaks arusaamiseks olla maksimaalselt 6 märksõna.
- Võib kasutada animatsioone, kuid mitte pakkuda nendega üle.

⇒ **Transport :**

- Kuidas toimetatakse teie arvutifail esinemisruumis oleva arvuti kõvakettale?
- Kas kõik vajalikud lingid on ka ketastel?
- Arvutivõrgu kasutamine esinemise ajal nõuab enesekindlust.
- Kas esinemisel kasutatav arvuti on piisavalt võimas ja sisaldab kõiki vajalikku raud- ja tarkvara?

⇒ **Viimased 5 minutit :**

- Tehnika peab olema üles pandud ja proovitud 10 min. enne kuulajate saabumist.
- Vaadake, kuidas kasutavad tehnikat eelmised esinejad.
- Kaardikepp või lasernäidik.

⇒ **Esinemine:**

- Vastavalt sellele, kui palju on teile antud esinemiseks aega, esinete.
- Vahepeal oleks soovitatav teha paus inimeste ümberlülitamiseks. Oletame, et olete pikalt laialt rääkinud ning samal ajal mõned jutustavad omavahel. See mõjub ehmatuseks vahelesegajatele.
- Enne lõplikku lõppu tänada kuulajaid, et nad leidsid aega ja tähelepanu.
- Vastate küsimustele.